

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2324/2020
04.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момиловић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Гордана Константиновић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Тања Секулић, адвокат из ..., ради измене одлуке о одржавању личних односа деце са родитељима, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 621/19 од 27.11.2019. године, у седници одржаној 04.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 621/19 од 27.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П2 917/17 од 19.06.2019. године, у првом ставу изреке, уређен је начин одржавања личних односа малолетне деце ВВ и ГГ са оцем - тужиоцем АА, тако што ће малолетна деца проводити са оцем сваки други викенд почев од суботе од 11,00 часова до недеље у 17,00 часова; два сата једног радног дана сваке седмице: један радни дан пре подне када деца иду у вртић по подне и обрнуто, један дан после подне када деца иду у вртић пре подне; половину зимског и половину летњег распуста по договору родитеља; сваки други дечији рођендан; сваки други државни и верски празник наизменично и дан крсне славе оца, а све на тај начин што ће отац преузимати децу испред куће мајке и по протеклу времена виђења, враћати их и предавати мајци. У другом ставу изреке, одређено је да се овом пресудом мења пресуда Првог основног суда у Београду П2 1665/14 од 23.11.2014. године у четвртном ставу изреке, који се односи на модел одржавања личних односа малолетне деце са оцем. У трећем ставу изреке, преко досуђеног до траженог модела виђења, тужбени захтев је одбијен као неоснован. У четвртном ставу изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 621/19 од 27.11.2019. године, у првом ставу изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене, а првостепена пресуда је потврђена у првом и другом ставу изреке. У другом ставу изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у четвртом ставу изреке првостепене пресуде и тужена обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 200.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и одлуке о трошковима поступка.

Тужилац је дао одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку, па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Такође нису учињене ни битне повреде одредаба парничног поступка, на које се указује у ревизији.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су биле у браку из кога имају двоје деце - малолетну ВВ рођену ...2011. године и малолетну ГГ рођену ...2012. године. Брак странака је разведен пресудом Првог основног суда у Београду П2 1665/14 од 23.12.2014. године. Истом пресудом су малолетна деца странака поверена на самостално вршење родитељског права мајци, отац обавезан да доприноси издржавању деце са по 20% својих укупних месечних прихода умањених за порезе и доприносе за социјално осигурање, а уређен је и начин одржавања личних односа деце са оцем тако да се одвијају по постигнутом договору родитеља, а у складу са потребама и могућностима деце.

Орган старатељства се након подношења тужбе, односно у јулу 2017. године, а због забринутости и страха мајке по безбедност деце и мајке, изјаснио да би требало донети привремену меру о обустави контакта деце са оцем док се не прибави психијатријски налаз о здрављу оца.

Из прибављеног налаза и мишљења комисије судских вештака психијатријске струке, утврђено је да тужилац не болује ни од трајне нити привремене болести, трајне нити привремене душевне поремећености, не спада у особе са заосталим умним развојем и не показује знаке психоорганског синдрома. Он је личност високопросечних интелектуалних способности, доминантно нарцисоидних и хиперсензитивних црта у структури личности, али у засићеним и/или стресним ситуацијама показује ирегуларност у мишљењу. У ширем смислу ово може да компромитује његове родитељске компетенције, које су у целисти очуване. Отац у појединим ситуацијама има свој начин мишљења који не угрожава никога. Такође, ни тужена не болује од трајне, нити привремене болести, ни трајне нити привремене душевне поремећености, не спада у особе са заостајањем у развоју и не показује знаке психоорганског синдрома. Она је личност просечних интелектуалних капацитета, доминантно зависних, хистерионских сензитивних црта у структури незрелије личности. У активно засићеним и стресним ситуацијама њене емоције могу бити слабије модулиране и контролисане. Ово може да компромитује њене родитељске компетенције, које су у целини очуване. У интересу је деце да имају редован контакт са оба родитеља. Комисија вештака је предложила да се деца виђају по моделу: прва три месеца од доношења привремене мере да деца проводе са оцем сваку другу

суботу од 11,00 часова пре подне до 17,00 часова после подне, тако што ће отац преузимати децу испред куће мајке и враћати их, а након три месеца да деца проводе са оцем сваки други викенд почев од суботе од 11,00 часова до недеље од 17,00 часова; два сата једног радног дана сваке седмице, и то један радни дан пре подне када деца иду у вртић после подне и један дан после подне када деца иду у вртић пре подне; пола зимског и пола летњег распуста, сваки други дечији рођендан, сваки други државни и верски празник као и дан крсне славе оца. Закључак комисије је да су деца потпуно безбедна кад су са оцем, а да би, у интересу малолетне деце, оба родитеља требало да се јаве надлежно изабраним психијатрима или психотерапеутима ради рада на себи, како би своје црте личности изменили.

Решењем Првог основног суда у Београду од 10.05.2018. године одређена је привремена мера којим је уређен начин одржавања личних односа деце са оцем.

Из коначног извештаја органа старатељства, утврђено је да је у интересу деце и свих чланова породице да се поступак ради измене одлуке о начину одржавања личних односа деце са оцем оконча да би се умањила потреба родитеља и сродника за међусобним оптуживањем и доказивањем капацитета за бригу о деци. Орган старатељства се изјаснио да не оспорава налаз и мишљење комисије судских вештака, те је мишљења да су се стекли услови за давање коначног мишљења према коме је став органа старатељства да не одступа од дефинисаног модела виђања предложеног од стране комисије вештака који се већ примењује у оквиру важеће привремене мере.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак изражен у побијаној пресуди да је одлука првостепеног суда о начину одржавања личних односа туженог као оца и малолетне деце донета у свему у складу са законом.

Одредбом члана 266. став 1. Породичног закона, прописано је да је у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Одредбом члана 270. Породичног закона, прописано је, да је, пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права, суд дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима.

Одредбе члана 61. Породичног закона уређују личне односе детета са родитељем са којим не живи. Одредбом става 1. истог члана, прописано је да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи. Одредбом става 2. овог члана, прописано је да право детета да одржава личне односе са родитељем са којим не живи може бити ограничено само судском одлуком када је то у најбољем интересу детета. Чланом 3. став 1. Конвенције о праву детета прописано је да у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета без обзира на то да ли их спроводе јавне или приванте институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. Ставом 2. истог члана прописано је да се државе чланице обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца који су правно одговорни за дете и предузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере. Ова обавеза преузета је чланом 6. став 1. Породичног закона,

којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета.

По оцени Врховног касационог суда, имајући у виду цитиране одредбе Породичног закона и Конвенције о праву детета, као и утврђено чињенично стање, правилан је закључак нижестепених судова да одржавање личних односа оца са малолетном децом у овом моменту треба уредити на начин како је то ближе наведено у првостепеној пресуди. Према околностима конкретног случаја и реалним могућностима, најбољи интерес деце, који подразумева удовољавање на најбољи могући начин њиховим емотивним и развојним потребама је поуздано утврђен у спроведеном судском поступку. Нису основани ревизијски наводи којима се оспорава начин на који је утврђен најбољи интерес деце, зато што је суд приликом утврђивања најбољег интереса деце прибавио и одговарајући налаз вештака о процени личности оба родитеља и коначно стручно мишљење органа старатељства, па је даље прибављање нових мишљења сувишно. Остали наводи ревизије представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата.

Неосновани су наводи ревизије којима се указује и да је неправична и супротна закону одлука којом је тужена обавезана да накнади тужиоцу трошкове судског поступка имајући у виду да се ради о накнади трошкова поступка у вези са породичним односима, о којима суд одлучује по слободној оцени, водећи рачуна о разлозима правичности у смислу одредбе члана 207. Породичног закона, што је у овом случају и учињено.

На основу члана 414. Закона о парничном поступку, донета је одлука као у изреци.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић